

SUNDHEDSSTYRELSEN

Senfølger til Covid-19

August 2023

Enhed for det Primære Sundhedsvæsen

Tanja Popp

Hvorfor anbefalinger for senfølger ved COVID-19?

Sundhedsstyrelsen laver kun anbefalinger for udvalgte sygdomme og indsatser, typisk for større patientgrupper med særlige behov for koordinering af forløb.

I 2020 gav de første studier om senfølger efter COVID-19, samt kendskab til senfølger efter lignende infektionssygdomme, en forventning om mange kommende patienter med senfølger.

Der var en forventning om en del patienter med komplekse symptomer fra flere organsystemer og væsentligt påvirket funktionsevne.

- Behov for anbefalinger for organisering for at bidrage til klar opgave og ansvarsfordeling samt koordinering af tværfaglige og tværsektorielle forløb.

Begrebsafklaring

Akut

- Symptomer relateret til Covid-19 fra påbegyndt infektion op til 4 uger.

Langvarige symptomer

- Vedvarende symptomer ≥ 4 uger.

Senfølger

- Symptomer ≥ 12 uger efter den påbegyndte infektion.

Disse betegnelser lægger sig op ad en living guideline fra National Institute for Health and Care Excellence (NICE) og er i tråd med størstedelen af litteraturen på området.

WHO udkom i oktober 2021 med en definition på 'post-COVID-19' som mindst ét symptom, der bliver ved over to måneder efter en infektion.

Mulige senfølger involverer en række organsystemer

Respiratoriske symptomer

Neurologiske symptomer

Muskulære symptomer

Træthed (fatigue)

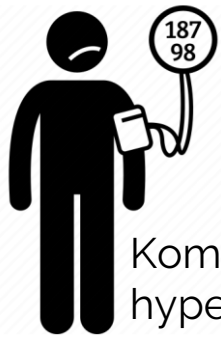

Problemer med lugte- og smagssans

Symptomer på angst og depression

Risikofaktorer

Komorbiditet eks.
hypertension

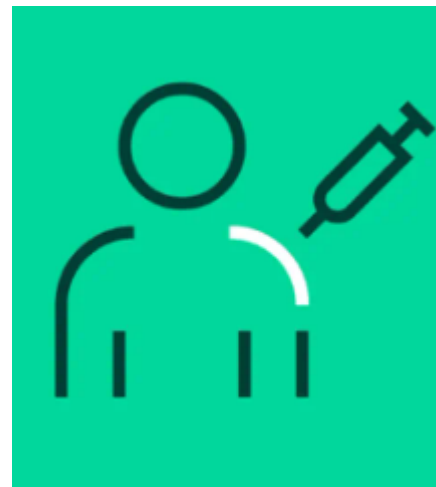
Sværhedsgrad af
sygdom

Kvinder

Sociale, miljømæssige og
økonomiske stressfaktorer
forårsaget af COVID-19-
pandemien

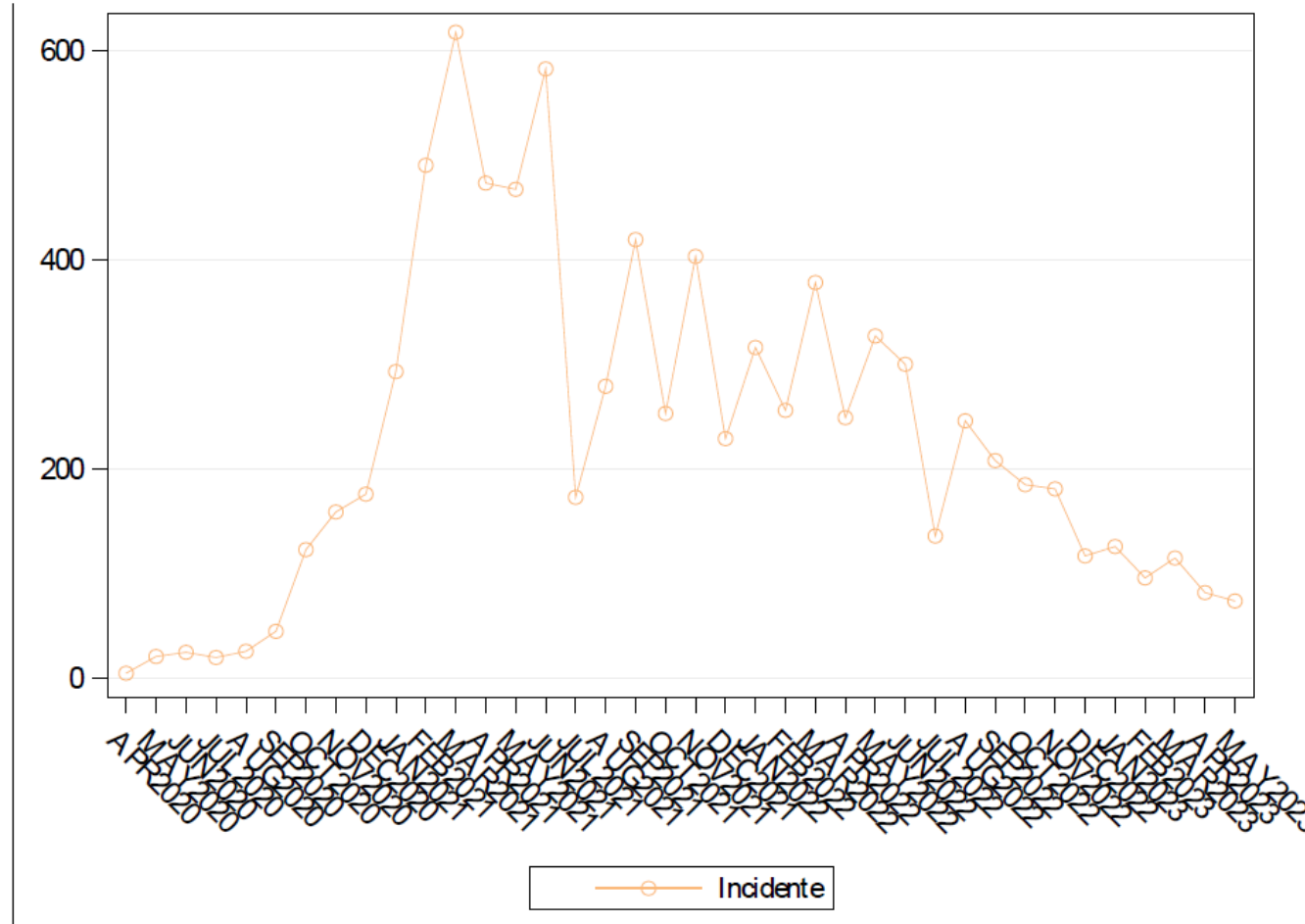
Vaccination kan mindske
risikoen for senfølger

Der er stadig meget vi ikke ved...

- I hvor høj grad er disse senfølger særlige for COVID-19?
- Mange studier – men:
  - Få studier af høj kvalitet med sammenligning med kontrolgruppe.
  - Symptomer opgøres forskelligt, sværhedsgrad og behov for indlæggelse er ofte ikke oplyst.
  - Konteksten er forskellig.
  - Svært at sammenligne studier på tværs.
- De rapporterede symptomer er almindelige og optræder også i befolkningen generelt.
- Vi kender ikke sygdomsmekanismen.
- Manglende viden om effektiv behandling specifikt for senfølger til Covid-19.

Danske tal

Figur 1. Udvikling i antallet af nye patienter med diagnosekoden DB948A 'Følger efter COVID-19'

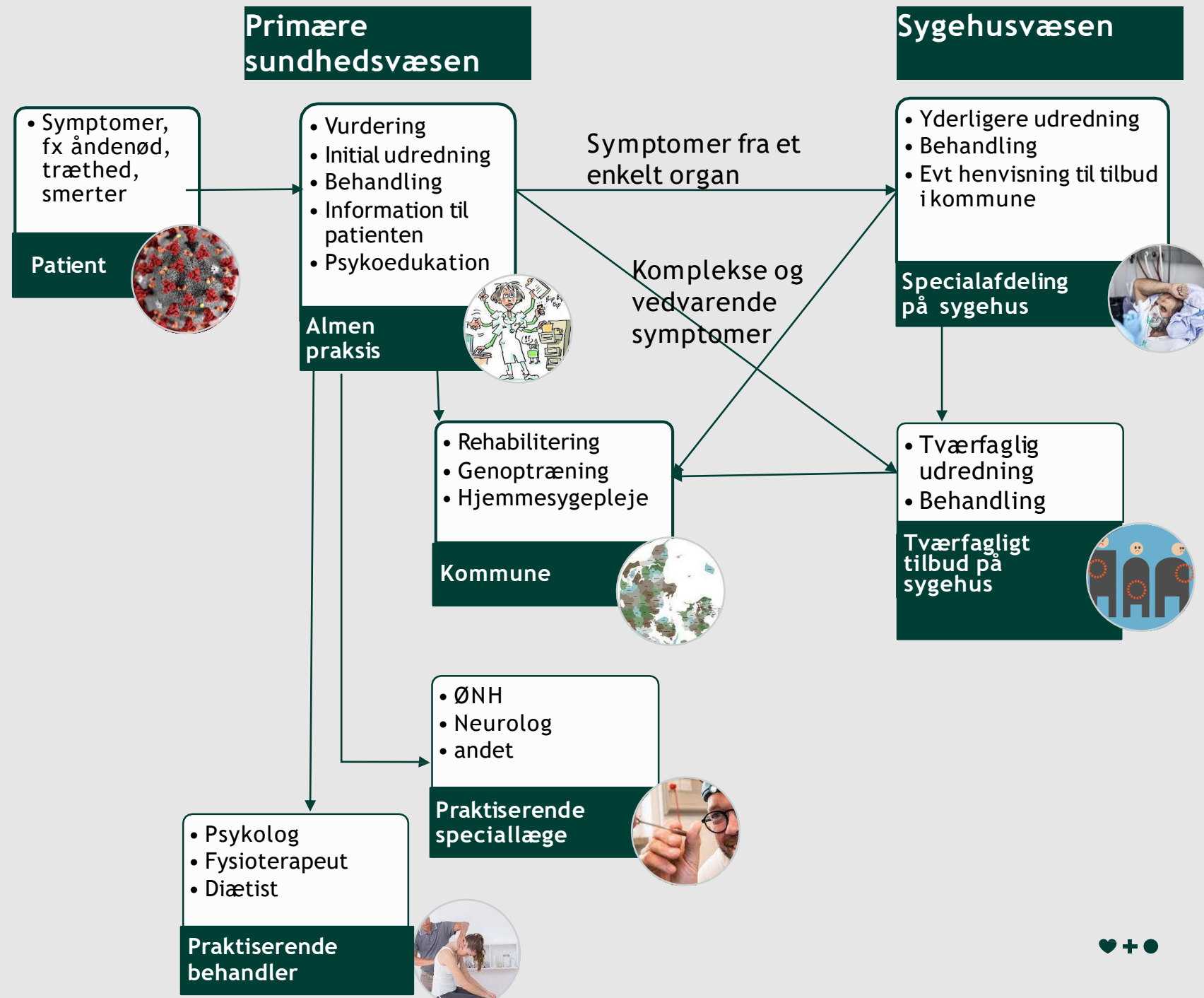
Hvad er borgernes behov?

- Patienter med senfølger efter COVID-19 er en heterogen gruppe → individuelt tilpasset udredning (og behandling).
  - Ingen etablerede redskaber eller test målrettet udredning.
  - Samlet vurdering af symptombillede.
  - Vurdering af, om lidelsen kan tilskrives, at patienten har været syg med COVID-19 herunder overvejelser om andre relevante tilstande (differentialdiagnoser) eksempelvis uerkendt komorbiditet, kræftsygdom eller funktionel lidelse.
- Nogle patienter har behov for symptomlindrende medicinsk behandling. Ofte behov for indsatser med henblik på at mindske symptomer og at personen udvikle strategier til mestring af symptomer i hverdagen:
  - Psykoedukation, fysisk træning, vejledning om håndtering af fysiske funktionsnedsættelser, instruktion i energiforvaltning og mestring af dyspnø.
  - Der kan være behov for rehabiliteringsindsatser i kommunen efter behov f.eks. fysisk træning, ernæringsbehandling mm.
- Det kan være relevant at formidle kontakt til en socialrådgiver i nogle tilfælde.
- Der kan være behov for koordineret udredning i sygehusvæsen.
- Ved komplekse og langvarige symptomer kan der være behov for praktiserende speciallæge, specifik sygehusafdeling eller et tværfagligt tilbud, hvor der foretages en koordineret udredning af patienten.

Vejen gennem sundhedsvæsenet

Patienter med senfølger efter COVID-19 følger de eksisterende strukturer i sundhedsvæsenet, som gælder for alle patientgrupper

Regionale tværfaglige tilbud

Henviſning til regionale tilbud bør ske ved:

1. Komplekse eller langvarige symptomer fra et eller flere organsystemer, som påvirker personens funktionsniveau i væsentlig grad

og
2. Tilstanden er opstået i forbindelse med infektion med SARS-CoV-2 (enten påvist på baggrund af test, eller på baggrund af, at det vurderes overvejende sandsynligt efter en samlet klinisk vurdering)
  - Symptomer fra et enkelt organsystem → relevant praktiserende speciallæge eller sygehusafdeling
  - Komplekse og langvarige symptomer fra flere organsystemer → specialiseret tværfagligt tilbud

Registrering, evaluering og monitorering

regionernes kliniske kvalitetsudviklingsprogram

[Kvalitetsdatabaser](#) [Resultater](#) [Systemer](#) [Data til forskning](#) [FAQ](#) [Support](#) [Abonnement](#)

Du er her: [Kvalitetsdatabaser](#) > [Find database](#) > [Databasen for COVID-19 senfølger](#)

Databasen for COVID-19 senfølger

Udskriv

Om databasen

[Læs om databasens formål og indhold](#)

Dokumentation

[Se databasens dokumentation og indikatorer](#)

Indberetning

Databasen beror på datafangst fra LPR3 og har således ikke et indberetningssystem.

Abonnér

Nyt fra databasen

[Se alle nyheder](#)

Årsrapport

[Årsrapport og andre resultater](#)

Har du brug for hjælp

[Se hvem du kan kontakte om hvad](#)

Vil du vide mere

[Find mere information om databasens område](#)

Internationalt perspektiv

- Sundhedsstyrelsen har taget udgangspunkt i internationale guidelines bl.a. fra NICE (UK), CDC (USA) og WHO i udformningen af danske anbefalinger.
- På tværs af de internationale guidelines til håndtering af senfølger lægges der vægt på en individuelt tilpasset indsats, en tværfaglig tilgang, patientinddragelse og mulighed for specialistbehandling ved behov.
- Sundhedsstyrelsen samarbejder med sundhedsmyndighederne i Canada, som er i gang med en omfattende litteraturgennemgang og udarbejdelse af guidelines i et stort internationalt samarbejde.

